

Būreliai – mokyklos pratęsimas?

Vaikai nori išbandyti įvairias veiklas, išmokti naujų įgūdžių, ir atsipūsti nuo rimtos mokymosi atmosferos mokyklose. Tam jie renka popamokinę, užklasinę veiklą – būrelius.

Deja, persmelkus visuotinio ugdymo atmosferai, būreliai labiau primena mokyklą su griežta mokymosi ir darbo aplinka.

Vaikai sunkiai išsilaiko per daug rimtuose būreliuose, dažnai keičia veiklą; nebent yra labai ryžtingai nusiteikę ar vedami tėvų.

Kaip dirba sėkmingi užklasinio ugdymo vadovai, pas kuriuos vaikai veržiasi? Jie taip pat siekia gerų rezultatų, tačiau to nedaro tiesiogiai, jie sudaro tinkamas, palankias vaikams aplinkybes.

Jūs irgi galite būti sėkmingu būrelio vadovu. Išbandykite šiuos patarimus ir vaikai noriai lankys jūsų būrelį, bus patenkinti ir stengsis.

Kuo daugiau vaikų noriai lankys jūsų būrelį, tuo didesnė tikimybė, kad tarp jų atsiras ir tokių, kurių pasiekimais galėsite didžiulioti ir jie noriai sieks daugiau, nes tikės jumis ir jūsų veikla.

Prisiminkite, užklasinio ugdymo tikslas yra ne tik čempionų, konkursų laimėtojų, genijų ugdymas. Jūsų svarbiausias tikslas – kad vaikai susipažintų su jūsų siūloma veikla ir ją pamėgtų, imtųsi jos tolesniame gyvenime ir kad turėtų tam pakankamai įgūdžių arba žinotų, kaip juos įgyti.

Kaip būrelį padaryti norimu?

Nesvarbu, kokios rūšies užklasinė veikla, būreliui, vadovaujate – sporto, meno, mokslo, žaidimų ar praktinės veiklos – jūs galite pasiekti, kad jūsų darbas būtų malonus ir efektyvus.

Išbandykite jums siūlomus patarimus, parinktus pagal psichologijos mokslo žinias ir tyrimus. Nebūtina taikyti visko iš karto – išbandykite jums patraukliausią patarimą, tuomet imkitės kito.

Patikėkit, šie patarimai gali padėti jums džiaugtis savo veikla, vaikams džiaugtis jumis, ir kartu ugdyti įvairias veiklas mėgstančią jaunąją kartą.

Patarimai geresniam užklasinio ugdymo vadovui ir vadovei

Palaikykite ryšį ir skatinkite stengtis

Nuoširdžiai šypsokitės vaikams. Vaikai ims mėgti ne tik jus, bet ir jūsų siūlomą veiklą. Šypsena turi labai daug galios, verta ja pasinaudoti.

Asmeniškai pasisveikinkite su kiekvienu vaiku – paduokite ranką, pažiūrėkite į akis. Taip vaikai jausis matomi ir nebegalės patyliukais išdykauoti.

Kreipkitės į vaikus taip, tarsi jie jau yra tokie, kokius norite matyti (*stropuoliai, stipruoliai, muzikantai, jaunieji dailininkai*), venkite pavadinti juos taip, kokių nenorite matyti (*padaužos, tepliai*).

Apdovanokite vaikų pastangas, ne tik gerą ir norimą rezultatą. Taip pasieksite, kad vaikai ims noriai stengtis ir pasieks geresnių rezultatų.

Pamirškite kritiką. Vaikai iš kritikos gali išmokti tik nuo 12 metų. Pasakykite vaikui, ką šis daro gerai, kad galėtų pakartoti pats ar kiti stebintys. Kai reikia pataisyti, vietoje klaidų nurodymo parodykite, kaip teisingai reikia daryti.

Darykite pertraukas, kurių metu keiskite veiklą – vaikams bus lengviau susikaupti pailsėjus. Paplepėjimų traukinys, jei reikia daug tylėti, makaronų vakarėlis, jei reikia labai kontroliuoti savo judesius, tylos minutė triukšmingai veiklai.

Skatinkite tarpusavio bendravimą – tai svarbi būrelio funkcija – padėti vaikams rasti draugų. Ne visiems vaikams tai lengva. Pateikite užduotis poroms, įtraukite aptarimus, paplepėjimus su kaimynu, pagalbą vienas kitam.

Venkite bausmių. Jų sukeliamą baimę, netikrumas persiduoda visiems, taip pat veiklai, kurią jūs ugdote ir vaikai ima vengti vadovo, vietos, veiklos, o ne elgesio, už kurį baudžiama.

Sudarykite vaikams iššūkių. Nesakykite – „niekas gerai nepadaro“. Geriau sukelkite norą padaryti – *kas dabar padarys kas pasistengs, kas prilygs kokiam nors veikėjui, kuris turi šių savybių*.

Juokaukite – taip lengviausiai užmegsite ryšį su vaikais. Venkite piktų juokų, pašaipumo. Geras juokas – kai galima juoktis kartu. Piktas – kai kažkam skaudu ir negali juoktis kartu.

Parodykite veiklos prasmę, reikšmę, ypač, kai tenka daryti nuobodžius pratimus. Suteikite jiems pavadinimus (*stiprybės pratimai, vikrumo užduotys, rankos draugas, ausų treniruoklis*).

Išnaudokite vaikų vaizduotės gebėjimus

Paprastą veiklą paverskite smagia – tiesiamės į saulę, pučiam kaip norėdami sušildyti, šokinėjame kaip varliukai, kratom rankas kaip makaronus, piešiam kaip genijai.

Naudokite vaidmenis – vaikui lengviau įsivaizduoti, kad pavarė akmeniui, nei šiaip ramiai sėdėti ant suolo. Parinkite vaidmenis gyvūnų, perosnašų, kurie turi reikiamų savybių ir į kuriuos lengvai gali persikūnyti vaikai.

Patys prisiimkite vaidmenis. Būkite burtininkai, magai, kurie gali vaikus kuom nors paversti arba užburti aplinką, daiktus.

Pakeiskite aplinką. Vien žodžiais ar pasitelkdami užrašus, daiktus paverskite įprastą vietą vis kita – koncertų sale, džunglėmis, piratų laivu, karalyste – priklausomai nuo jūsų veiklos.

Naudokite fantazijos priemones, suteikiančias naudingų galių: vaizduotės mygtukas, stebuklinga kepurė, burtų lazdelė, greičio vartai, jėgos burtai.

Stebuklingoji piliulė: tai trokštamų savybių (*stiprybės, kūrybiškumo, muzikalumo, greičio*) suteikianti piliulė. Nors tai yra paprastas mini saldainis, vaikams jis padės įgyti tų savybių.

Ritualas dėmesiui atkreipti padės sutelkti vaikus, jei jie išsiblaškę, nebegirdi jūsų. Dėl jo sutarkite su vaikais iš anksto. Pvz., *kai aš pavirstu mežiu, užkrečiu visus, kas mane pamato – jūs irgi virstat medžiais ir tylit, siūbuojat, kol visi virstat medžiais ir tyliai siūbuojat.*

Ugdykite savo pavyzdžiu

Rorykite, kad įmanoma tartis – klauskite dėl veiklos eiliškumo, leiskite pasirinkti, kurkite kartu planus ir fantazijas – įsitraukę vaikai aktyvesni.

Parodykite, kaip priimate sprendimus, kaip mokotės, kaip pasiekiat rezultato, papasakokite apie savo pasiekimus, įkvėpkite pavyzdžiu. Vaikai mokosi per istorijas, ryšį su gyvenimiška patirtimi. Jūs esat jų gyvenimo dalis.

Pasikvieskite žmonių, kurie jūsų srityje pasiekę įdomių rezultatų – gyvi pavyzdžiai įkvepia, uždega, paskatina siekti ir tobulėti. Ir nebūtinai tai turi būti čempionai – užtenka jūsų draugų, kurie ir suaugę užsiima jūsų siūloma veikla.

Parodykite filmų, kaip jūsų siūloma veikla užsiima žmonės kitose pasaulio dalyse, ko jie pasiekia, kaip jie džiaugiasi, mėgaujasi ta veikla. Gal yra meninis filmas apie jūsų veiklą, kurį galėtumėt kartu su vaikais pažiūrėti.

Šiais būdais jūs **sukursite motyvaciją užsiimti**, veikti, siekti. O tai **skatina stengtis**, žymiai labiau nei vadovo ar tėvų spaudimas.

Sėkmės ir kūrybiško vadovavimo!!

© VšĮ Vaiko psichologijos centras ir
LEU Žaidimo tyrimų laboratorija
Rašykite: info@MesVaikystei.lt
www.MesVaikystei.lt
<http://zaidimolaboratorija.leu.lt>

VšĮ Vaiko psichologijos centras ir
Lietuvos edukologijos universiteto
Žaidimo tyrimų laboratorija

Psichologų ir edukologų patarimai

Užklasinų užsiėmimų vadovams

**Vaikui derantis ugdymas
užklasinėje veikloje**

Kad jūsų vadovaujamas būrelis turėtų daug
išteklių lankytojų

Iniciatyva „Vaikui derantis ugdymas“